

Бекітемін:

Мектеп директоры

М. А. Мурзагулова

Ішкі тәртіп ережелері

Степняк қаласының № 1 жалпы орта білім беретін мектебі " КММ

Біржан сал ауданы бойынша білім бөлімінің

Ақмола облысының білім басқармасы"

Ереженің мақсаты: мектепте қауіпсіз жағдай жасау, әр окушының сәтті окуына ықпал ететін жағдай жасау, жеке тұлға мен оның құқықтарын күрметтеуге тәрбиелеу, мінездүлік мәдениеті мен қарым-қатынас дағдыларын дамыту.

Осы мектептің ішкі тәртібінің үлгілік қағидалары "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 14-1) тармақшасына, 31-бабының 1-тармағына, мектеп Жарғысына сәйкес және "міндettі мектеп формасына қойылатын талаптарды бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 14 қантардағы №26 бүйрігі негізінде әзірленді орта білім беру үйымдары үшін". Үлгілік қағидалар КР ДСМ 2021 жылғы 5 тамыздағы № КР ДСМ-76 "білім беру объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар" санитариялық қағидаларына сәйкес әзірленді:

Мектеп қызметінің тәртібі

- 5.1. Мектептегі оку жылы-1 қыркүйектен 31 мамырға дейін. Жазғы мектеп 31. 05.2023 – 19.06.2023
- 5.2 мектептің ашылуы таңертен-7.00 сағат.
- 5.3. Кезекші әкімшінің келуі-7.30 сағат
- 5.4. Ауысым бойынша кезекші мұғалімнің келуі-8.00 сағат
- 5.5. Қосымша сабактарды өткізу режимі (консультациялар, факультативтер, секциялар, үйрмелер) - дүйсенбіден жұмаға дейін.
- 5.6 1-ші ауысымның басталуы-08.30 сағат.
- 5.7. 2-ші ауысымның басталуы-сағат 14.00
- 5.8. Сабактың аяқталуы - 1-ші ауысым – 15.25 сағат, 2-ші ауысым-18.25 сағат.
- 5.9. 2-11 сыныптардағы сабактың ұзактығы - 45 минут. Бірінші сыныптарда оку сабактарының "сатылыш" режимі: қыркүйек айында – 35 минуттан үш сабак, казан айынан бастап 45 минутка дейін Санитариялық қағидаларға сәйкес дene шынықтыру және гимнастика сабактарында көзге арналған сабактар өткізіледі.

- 5.11. Мектепалды даярлық сынныптар мен бірінші сынныптардағы оку жылдарының ұзактығы - 35 оку аптасы, 2-11 – сынныптарда-36 оку аптасы.

5.12. Оку жылы ішінде каникулдар белгіленеді: 1-11 (12) сынныптарда: күзді – 7 күн (2022 жылғы 31 қазаннан бастап 6 қарашаны қоса алғанда);
кысқы-9 күн (2022 жылғы 31 желтоқсаннан бастап 2023 жылғы 8 қантарға дейін қоса алғанда);
көктем-9 күн (2023 жылғы 18-26 наурызды қоса алғанда). 1 – сынныптарда қосымша демалыс белгіленген-7 күн (2023 жылғы 6-12 актанды қоса алғанда).

5.13. Мектеп асханасының жұмыс уақыты-8.00-17.00 сағат.

5.14.Мектептің жабылуы-20.00 сағат.

5.15. Өкімшілікті қоса алғанда, барлық педагогтердің жұмыс уақыты олармен жасалған енбек шартында ескеріледі.
Ескерту: сабактың басталу және аяқталу уақыты енбек жағдайына, жыл мезгіліне, оку жоспарына байланысты директордың бұйрығымен өзгеруі мүмкін.

6. Үзіліс, демалыс.

6.1.Үзілістер сабак кестесіне сәйкес анықталады.

6.2. Жалпы білім беру үйымдарының барлық түрлерінің оқушылары үшін сабактар арасындағы үзілістердің ұзактығы кемінде 5 минутты, үлкен үзілістер (2 және 4 сабактан кейін) – 15 минутты құрайды. Өзгерістер таза ауаны барынша пайдалану кезінде, қозғалмалы ойындарда жүргізіледі. Аудиоимдара арасында ылғалды жинау және желдету үшін ұзактығы кемінде 40 минут үзіліс көзделеді.

6.3. Тамактану, асханада қолма – қол ақшасыз есеп бойынша немесе қолма – қол есеп арқылы-оқушылар-бекітілген кесте бойынша үзілістерде; педагогтер мен көмекшілер олар үшін ынғайлы сағаттарда жүргізіледі.

6.4.Демалыс уақытындағы жұмыс қосымша кестелермен айқындалады.

6.5.Қызыметкерлердің демалысының ұзактығы мен уақыты КР заңнамасына және жұмыска кабылдау туралы енбек шартына сәйкес айқындалады.

І. ОҚУШЫЛARDЫЦ МИНЕЗ-ҚҰЛҚЫНЫЦ ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕРИ

- 1.1 оқушылар мектепке 8 сағаттан кешіктірмей келеді, таза, ұқыпты, гардеробтан сырт
киімдерін шешеді, кестеге сәйкес оку кабинеттеріне өтеді, жұмыс орнын алады және
алдағы сабакка қажетті барлық керек-жараптарды дайындайды.
  - 1.2. Залда дене шынықтыру үшін спорттық киім мен аяқ киім қажет. Тиісті спорттық
формасы жоқ оқушылар дене шынықтыру сабактарына жіберілмейді, ал осы себепті
жіберілген сабак себепсіз өту ретінде карастырылады.
  - 1.3. Мектеп үй-жайларында адамдардың сыртқы киімде болуына рұқсат етілмейді.
Гардеробтағы киімді, ақшаны, кілттерді, жол жүру билеттерін, өзге де құндылықтарды
калтада қалдыруға болмайды.
  - 1.4. Оқушылардың аяқ киімінің еден жабынында кара із калдырмайтын табаны болуы
тиіс.
  - 1.5. Мектепте сағызды шайнауға тыйым салынады.

- 1.6. Окүшылар адаптациялық, баска окүшылар мен мектеп қызметкерлерінің ар-намысы мен кадір-қасиетін күрметтеуі, мектеп Жарғысын және ішкі тәртіп ережелерін сактау бойынша мектеп қызметкерлерінің талаптарын орындауды тиіс.
- 1.7. Мектеп окүшылары мұғалімдермен, ақсакалдармен, ата-аналармен және баска окүшылармен қарым-қатынаста сыйтай болуы керек. Окүшылар үлкендерге күрмет көрсетеді, кішілерге камқорлық жасайды, ересектерге, үлкен окүшыларға, үлкен кыздарға жол береді.
- 1.8. Мектептө және мектептегі тыс жерлерде окүшылар өздерінің ар-намысы мен кадір-қасиетін түсірмеу үшін, мектептің жақсы атын бұзбау үшін барлық жерде және барлық жерде әрекет етуі керек.
- 1.9. Окүшылар мектеп мүлкін қорғайды, өз мүлкіне де, өзгенің мүлкіне де ұқыпты қарайды, мектеп аўмағында тазалық пен тәртіпті сақтайты. Мектептің мүлкіне зиян келтірілген жағдайда ата-аналар (заңды өкілдер) оны өтеуге міндетті.
- 1.10. Окүшылар баска адамдардың менишік құқыктарын күрметтеуі керек. Мектептегі кітаптар, күрте және баска да жеке заттар олардың иелеріне тиесілі. Баска адамдардың заттарын сұрамай алуға тығыым салынады. Жоғалған немесе ұмытылған заттарды тапқан адам кезекші әкімшігеге, мұғалімге немесе құзетшіге тапсырылуы керек.
- 1.11. Баска адамдардың заттарын иемденген окүшыларға Құқық қорғау органдарының әкімшілік немесе қылмыстық жауапкершілікке тартуына дейін тәртіптік шараптар қолданылуы мүмкін.
- 1.12. Физикалық қарсыласу, корқыту және қорлау, жеке адамды қорлау әрекеттері, үлттық немесе діни негіздегі кемесітушілік мінезд-құлықтың қолайсыз формалары болып табылады. Мектеп мұндай мінезд-құлықты қатаң айыптауды.
- 1.13. Сабактарда окүшыларға плеерлерді, ойын құрылғыларын және үялты байланыс құралдарын пайдалануға рұқсат етілмейді, бұл заттардың барлығы портфельде өшірулі күде болуы тиіс. Мектеп әкімшілігі үялты телефондардың, плеерлердің, күлакқаптардың, ойын құрылғыларының сақталуына жауап бермейді.
- 1.14. Мектепке тескін-кеекін заттарды, каруды, жарылғыш және От кауіпті заттарды, есірткі заттарды, сірінкелерді, оттықтарды, петардаларды, спирттік ішімдіктерді, темекі бұйымдарын, сондай-ақ улы заттар мен уларды әкелуге, беруге және кез келген мақсатта қолдануға болмайды.
- 1.15. Окүшы сыныпта, жоспарлы сынып немесе жалпы мектептік іс-шараларда дәлелді себептермен болмаған жағдайда, окүшы сынып жетекшісіне ата-анасының жазбасын немесе медициналық анықтаманы ұсынуы тиіс.

Дәлелді себептерсіз:

жеке ауру;

дәрігерге бару (талон немесе анықтама ұсынылады);

окүшының жеке катысуын талап ететін отбасындағы шұғыл жағдайлар (ата-анасының өтінішімен расталады);

әкімшілікпен келісім бойынша сабактарды өткізу (ата-аналардың өтініші бойынша).

1.16. Бір алта ішінде 3-тен астам сабакты растайтын күжаттарсыз өткізіп алған окүшы сабакқа мектеп директорының оку-тәрбие ісі жөніндегі орынбасарының атына жазбаша түсіндіруден кейін ғана жіберілуі мүмкін.

- 1.17. Бір ай ішінде 3 күннен артық растайтын құжаттарсыз жіберіп алған окушы сабакка мектеп директорының атына жазбаша түсіндіруден және ата-анасының жазбаша өтінішінен немесе медициналық мекеменің анықтамасынан кейін ғана жіберілуі мүмкін.
- 1.18. Мектепке жүйелі түрде кешігіп келген окушылар ата-аналарын шақыра отырып, мектеп әкімшілігіне түсіндіру үшін шакырылуы мүмкін.
- 1.19. Кезекі әкімшінің, сынып жетекшісінің немесе медбикенің жазбаша рұқсатынсыз сабактан кетуге болмайды.
- 1.20. Сабак аяқталғаннан кейін окушылар қосымша сабактар мейн сабактан тыс іс-шаралар жоспарында көзделген жағдайларды қоспағанда, мектепті 20 минуттан кейін тастан кетуі тиіс.
- 1.21. Осы Ережелерді бұзғаны үшін окушыларға тәрбиелік және тәртіптік Ікпал етудін түрлі шаралары қолданылуы мүмкін:
- 1.21.1. күнделік туралы ескеरту;
  - 1.21.2. мінез-құлық ережелерін зерделеу бойынша қосымша сабактар;
  - 1.21.3. мектеп бойынша бұйрықта сөгіс жариялау;
  - 1.21.4. окушының және оның ата-анасын педагогикалық кенеске, әкімшілік кенеске шақыру;
  - 1.21.5. сабактан тыс іс-шараларға қатысуға уакытша тыйым салу;
  - 1.21.6. сынып ұжымдарында зансыздықты талқылау;
  - 1.21.7. мектепшілік бакылауға кою;
  - 1.21.8. кәмелетке толмағандардың істері және олардың құқықтарын қорғау жөніндегі инспекцияға бакылауға кою.
- 1.22. Окушыларға үзіліс кезінде көшеге шығуға, яғни олардың қауіпсіздігі максатында мектептен шығуға тыйым салынады.
- 1.23. Ресей Федерациясының зандары бұзылған жағдайда студенттер мен олардың ата-аналары Ресей Федерациясының қолданыстағы заннамасына сәйкес жауапқа тартылуы мүмкін.

2. МЕКТЕП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ

Окушылар құқылы:

- 2.1 өзінін адами қадір-қасиетін, өз отбасының қадір-қасиетін құрметтеуге;
- 2.2 тегін жалпы білім алуға (мемлекеттік білім беру стандарттарына сәйкес жалпы бастауыш, жалпы негізгі, толық Жалпы орта білім);
- 2.3. мектептің жұмыс кестесінде қарастырылған жеке-топтық сабактарда мұғалімнің қосымша көмегіне;
- 2.4. окушының білімі мен дағдыларын ашық бағалауға, әр пән бойынша тек өз біліміне сәйкес баға алуға;
- 2.5 мектепті демократиялық басқаруға қатысуға;
- 2.6. окушының жасына сәйкес мектептің мәдени өміріне, онда ұйымдастырылатын іс-шараларға қатысуға;
- 2.7 денсаулық сәфтауға кепілдік беретін білім беру жағдайларына;
- 2.8 өздігінен білім алу үшін қолайлы жағдайлар жасауға;
- 2.9 қосымша білім беру қызметтерін алуға;
- 2.10 барлық оку жылы ішінде оқытудың кез келген кезеңінде басқа оқу орнына ауысуға;
- 2.11 тегін медициналық қызмет көрсетуге және кітапхана корын пайдалануға;

- 2.12 аптасына кемінде 1 демалыс күнін берумен, мұғалімдердің белгіленген үзіліс ұзактығын және жыл сайынғы күзгі, қысқы, көктемгі және жазғы демалыстарын сактаумен камтамасыз етілетін демалыска;
- 2.13 кестеге сәйкес бакылау жұмыстарының мерзімдері мен көлемі туралы мұғалімдерге алдын ала хабарлауға;
- 2.14 жеке мінезд-құлыққа, ұлгерімге байланысты мәселелерді талқылау кезінде жеке қатысу;
- 2.15 өзініз туралы құпия акпаратты сактауға;
- 2.16 физикалық және психикалық зорлық-зомбылық әдістерін колданудан корғауға;
- 2.17 білім туралы құжаттарды алуға және оқудан өту барысында.

Мектеп оқушылары КР заңнамасында, мектептің нормативтік актілерінде көзделген басқа да құқыктарға ие бола алады.

3. МЕКТЕП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ МІНДЕТТЕРИ

- 3.1 білім беру бағдарламасын адаптациялық менгеруге, жеке оқу жоспарын орындауға, оның ішінде оқу жоспарында немесе жеке оқу жоспарында көзделген оқу сабактарына қатысуға, сабактарға дербес дайындықты жүзеге асыруға, педагогтар берген тапсырмаларды орындауға;
- 3.2 мектеп жарғысының, мектептің ішкі тәртіп ережелерінің талаптарын білу және орындау;
- 3.3 мектепті басқару органдарының заңды шешімдерін, мұғалімдер мен мектеп әкімшілігінің жарғымен және ішкі тәртіп Ережелерімен олардың құзыретіне жатқызылған талаптарын орындау;
- 3.4 басқа білім алушылар мен мектеп қызыметкерлерінің ар-намысы мен қадір-касиетін құрметтеу, басқа білім алушылардың білім алынына кедегі жасамау, олардың құқыктарын сақтау;
- 3.5 өз деңсаулығын, қауіпсіздігін және айналасындағылардың өмірін сақтау және нығайту туралы камкорлық жасау; КР заңнамасына сәйкес мерзімді медициналық тексерулерден және диспансеризациядан өту;
- 3.6. адамгершілік, рухани және физикалық дамуға және өзін-өзі жетілдіруге үмтүлу;
- 3.7. мектеп мүлкіне ұқыпты қарау;
- 3.8. мектептің абыройы мен дәстүрлерін, оның беделін сактау;
- 3.9. мектепте және оның аумағында тазалық пен тәртілті сактау;

3.10. Кезекші сыйныптың міндеттері:

- 3.10.1. Кезекші сыйнып кезекші мұғалімге өзгеріс кезінде тәртілті сактауға, мектептегі тазалық пен тәртілті сактауға көмектеседі.
- 3.10.2 мектеп бойынша кезекшілікке 5-11 сыйнып оқушылары қатысады.
- 3.10.3. Кезекшілер мектеп бойынша кезекшілік кестесіне сәйкес тағайындалады.
- 3.10.4. 7.30-да кезекші мұғалім нұсқама өткізеді, онда кезекшілердің міндеттері түсіндіріледі, бекеттер бөлінеді. Кезекші сыйнып өз міндеттерін 7.30-дан бастап мектептегі сабак аяқталғанға дейін орындауды.
- 3.10.5. Мектептің барлық оқушылары кезекшілердің заңды талаптарын орындауы керек.

3.11. Сыйнып бойынша кезекшінің міндеттері:

3.11.1 әрбір сыныпта сынып бойынша кезекшілік кестесіне сәйкес тағайындалатын кезекші болуы тиіс.

3.11.2. Кезекші мұғалімге сабакқа сынып дайындауға көмектеседі.

3.11.3. Үзіліс кезінде кезекші (кезекшілер) сыныпты желдетеді, мұғалімге оқу материалын ілуге көмектеседі, мұғалімнің өтініші бойынша Оқу құралдары мен дәптерлерді таратады. Сабактан кейін ол бәрін орнына қоюға көмектеседі.

3.11.4. Кезекші мұғалімге сабактың басында жок адамдардың тізімін ұсынуы керек.

3.11.5. 1-4-сыныптардың кезекшілері мұғалімге колдан келгенше қомек көрсетеді.

4. ОҚУШЫЛАРДЫҢ ОҚУ ҚҰЖАТТАРЫ

4.1. Әрбір оқушының өзімен бірге белгіленген үлгідегі ресімделген күнделігі болуы және оны мұғалімнің немесе әкімшіліктің бірінші талабы бойынша көрсетуі тиіс.

4.2. Оқушылар күнделікті үй тапсырмаларын күнделікке жазып отыруы керек.

4.3. Оқушы апта сайын ата-анасына қол қою үшін күнделік беруі керек.

4.4. Қорытынды бағалар, сондай-ақ мұғалімдердің ескертулері сол күні ата-аналарға қол қоюға ұсынылуы керек.

4.5. Оқу бағдарламасынан өткені туралы деректер әр оқушының жеке ісіне енгізіледі, ол мектептің оқу бөлімінде сақталады.

5. ОҚУ УАҚЫТЫН ҰЙЫМДАСТАРЫ

5.1 мектептегі сабактар мектеп директоры бекіткен кестеге сәйкес жүргізіледі.

5.2 мұғалім сабактан коңырау шалғаннан кейін оқушыларды ұстауға құқығы жок.

5.3. Дене шынықтыру пәнінің мұғалімі оқушыларды спорттық формасыз сабакка жібермеуге құқылы (бірақ форманы ұмытып кеткен, сондай-ақ сабактан босатылған оқушы спорт залында болады).

5.4 оқушыларды сабактан шығаруға тыйым салынады.

5.5 оқушыларды сабактан шығару мектеп директорының, оқу –тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасары, директордың ТЖ жөніндегі орынбасарының немесе кезекші әкімшінің жазбаша өкімі бойынша ғана мүмкін болады.

5.6 сабактан кейін бақылау сауалнамаларын жүргізу мұғалімнің келісімімен оқушының немесе оның ата-анасының өтініші бойынша бағаны жақсарту мақсатында ғана мүмкін болады.

6. ОҚУШЫЛАРДЫҢ САБАҚТАҒЫ МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚ ЕРЕЖЕЛЕРИ:

6.1. Сабак коңыраудан басталады. Сабакқа кешікпеуге рұқсат етілмейді.

6.2. Педагог сыныпка кірген кезде оқушылар сәлемдесу белгісінде тұрады және педагог сәлемдесуге жауап беріп, отыруға рұқсат бергеннен кейін отырады. Оқушылар сабак барысында сыныпка кірген кез-келген ересек адамды осылай қарсы алады.

6.3. Сабак барысында сіз шу шығаруға, өз еркінізben орнынан тұруға, өзінізді аландатуға және жолдастарынызды сыртқы әңгімелер, ойындар және сабакқа катысы жок басқа да әрекеттерден аландатуға болмайды. Сабак уақытын студенттер тек оқу мақсаттары үшін пайдалануы керек.

6.4 сабакта мұғалімнің рұқсатынсыз сыныптан шығуға тыйым салынады. Кажет болған жағдайда студент қолын көтеріп, мұғалімнің рұқсатын сұрауы керек.

6.5 егер студент мұғалімге сұрақ койғысы келсе немесе мұғалімнің сұрағына жауап бергісі келсе, ол қолын көтереді.

6.6. Сабактар кезінде оқушылар сабактан кейін мұғалімге кайтаратын Оқу құралдары мен жабдықтарды (мұғалімнің басшылығымен) пайдалануға құқылы. Оқу құралдары мен жабдықтарға мүқият және мүқият қарау керек.

6.7 сабакты аяқтау туралы қонырау мұғалімге беріледі. Мұғалім сабак аяқталғанын жариялаған кезде ғана оқушы сыныптан кетуге құқылы.

6.8 оқушы сабакта және сабактан тыс уақытта Техникалық қауіпсіздік ережелерін білуі және сактауы кажет.

7. ОҚУШЫЛАРДЫҢ САБАҚ БАСТАЛҒАНҒА ДЕЙІНГІ, САБАҚ АЛДЫНДАҒЫ, ҮЗІЛІС КЕЗІНДЕГІ ЖӘНЕ САБАҚ АЯҚТАЛҒАННАН КЕЙІНГІ МІНЕЗ-ҚҰЛҚЫ:

7.1 өзгеріс кезінде оқушы міндettі:

7.1.2 өзінің жұмыс орнында тазалық пен тәртіп орнату, сыныптан шығу;

7.1.2 кезекші мұғалімдер мен мектеп қызметкерлерінің талаптарына, кезекші сыныпқа бағыну;

7.1.3. сынның кезекшілері мұғалімге кабинетті келесі сабаққа дайындауға көмектеседі;

7.2. Үзіліс кезінде оқушыларға тыйым салынады:

7.2.1 баспалдактар мен қабаттарда жүгіру, терезелерді өз бетінше ашу, терезе алды тақтайларында және еденде отыру;

7.2.2 бір-бірін итеру, заттарды лактыру және физикалық күш қолдану, карым-катынасты

7.2.3 әдепсіз, корлайтын сөздерді, шу шығару, баскаларға демалуға кедергі жасау, коркыту мен болсауды қолдануға тыым салынады;

8. ЖАППАЙ БОЛУ ОРЫНДАРЫ

8.1 мектеп асханасы

Асханада оқушылар келесі ережелерді сактайды:

асхана, кезекші сынның педагогтары мен қызметкерлерінің талаптарына бағынады;

тамактанғаннан кейін үстелінізді тазалаңыз;

мектеп асханасының мүлкіне ұқыпты қарау;

кабинеттерде, дәліздерде, баспалдактарда және рекреацияларда тамактануға рұқсат етілмейді;

оқушылар асханаға үйдегі таңғы асты әкелуге құқылы;

асханада тамактану кезінде оқушылар әдепті ұстанып, өзін-өзі ұстауы керек;

асханаға сыртқы киіммен кіруге тыйым салынады;

8.2 Кітапхана

Оқушылар мектеп кітапханасында болған кезде келесі ережелерді сактайды:

оқушыларға қызмет көрсетудің бекітілген кестесі бойынша Кітапхананы пайдалану;

оқушылар кітапханаға түсken кітаптар үшін материалдық жауапкершілікте болады;

егер оқушының кітапханада карызы болса, білім туралы құжаттар берілмейді.

8.3 спорт залы

Спорт залындағы сабактар кестеге сәйкес ұйымдастырылады. Спорт залында мұғалімсіз немесе секция жетекшісіз болуға және сабак өткізуға тыйым салынады.

Үлкен және кіші спорт залдарындағы сабактан тыс уақыттағы сабактар спорт секцияларының кестесі бойынша үйымдастырылады.

Залдардағы сабактар үшін спорттық киім мен аяқ киім қажет.

8.4 Бөлім

Оқушылар белім болған кезде мынадай ережелерді сактайды:

демалыс кезінде денсаулықка немесе мұлікке зиян келтіруі мүмкін заттармен ойнауға тыйым салынады;

8.5 Акт залы

Оқушылар мектептің акт залында бола отырып, сабакта және қосымша сияқты әрекет етеді:

акт залында оқушылардың болуы мұғалімнің катысуымен ғана мүмкін;

акт залының техникалық құралдарын жабдықты қауіпсіз пайдалануға жауапты адамның рұксатымен ғана пайдалануға болады;

мұлікке ұқыпты карау.

8. Ата-аналарға арналған ережелер.

8.1. Ата-аналар міндettі:

Белгіленген оқу және сабактан тыс сабактар кестесіне сәйкес олардың басталуына 10-15 минут қалғанда штаттық режимге (5-11 кл) ауысқан кезде балалардың сабакқа келуін қамтамасыз етсін.

* Баланы қажетті оқу құралдарымен, оқу құралдарымен қамтамасыз ету.

* Баланың мектеп формасын таза, ұқыпты қүйде ұстау және баланың сыртқы түрін қадағалау(шаш үлгісі, ауыстырылатын аяқ киім)

* Мектептен алыс тұрған жағдайда баланы шығарып салуға және қарсы алуға.

* Баланың оқуы мен тәрбиесіне байланысты проблемаларды шешу үшін Сынып жетекшісінің немесе әкімшіліктің шақыруы бойынша штаттық режимге өту кезінде мектепке келу.

* Мектептің жұмыс тәртібін, оның Жарғысы мен ішкі тәртіп ережелерін сактау.

* Баланың медициналық тексеруден уактылы өтуін қамтамасыз ету.

* Үй тапсырмасын орындауды бақылау.

* Мектеп қызметкерлерімен амандасу, міnez – құлық этикасын сактау, санитарлық-гигиеналық нормаларды сактау.

* Сынып жетекшісіне немесе әкімшілік мүшелеріне баланың сыныпта болмау себебі, баланың денсаулық жағдайы және құрдастарымен қарым-қатынаста туындейтын жанжалдар туралы уақтылы хабарлау.

* Серуендеу кезінде баланың іс-әрекетін бақылау және серуендеу режимін сактау.

8.2. Ата-аналарға тыйым салынады:

* Оқу сабактары кезінде мектепке бару және сабак кезінде мұғалім мен баланы алаңдату (төтенше жағдайларды қоспағанда).

* Мектеп педагог қызметкерлерінің оқу процесіне катысы жок іс-әрекеттері мен іс-әрекеттерін, сондай-ақ мектеп қызметкерлерінің жеке өмірін балалармен талқылау.

* Дауыс котеру, айқайлау, ант беру, студенттер мен тәрбиешілерді корлау.

* Даулы жағдайларды талдау және балалардың катысуымен мұғалімдермен проблемалық мәселелерді шешу.

- * Мектептің жұмыс тәртібін, санитарлық-гигиеналық режимді бұзу.
  - * Мектепке мас күйінде келу, темекі шегу және оның аумағында наркологиялық және токсикологиялық құралдарды пайдалану, жала жабу.
  - * Мектеп мұлкіне зиян келтіру.
  - * Екі жактың педагогтары мен ата-аналарының қатысуының балалардың дауларын талдау.
9. Білім беру процесінің қатысушылары болып табылмайтын адамдарға арналған қағидалар. 9.1. Ереже Білім беру процесінің қатысушысы болып табылмайтын барлық адамдар үшін міндетті және мектептің барлық үй - жайлары мен оның аумағына-спорт алаңына, шеберханаларға қолданылады.
- 9.2. Мектепте және оның аумағында білім беру процесінің қатысушылары болып табылмайтын адамдардың болуына директордың, директордың кез келген орынбасарларының рұқсатымен не персоналдың қайсысының болса да ілесіп жүруімен жол беріледі.
- 9.3. Сабак барысында мектепте жүргөн және мұғалімдердің сабакынан алшактауга катаң тыйым салынады.
- 9.4. Темекі шегуді, спирттік ішімдіктерді, есірткі және психотроптық заттарды пайдалануды, қоғамдық тәртіп пен адалдықты бұзуды мектеп әкімшілігі мен кезекші тоқтатады.
- 9.5. Сабактан тыс іс-шаралар кезінде (тек СЭҚ рұқсатымен) мектеп әкімшілігінің рұқсатымен және осы қағидалардың талаптарын орындау кезінде бөгде адамдардың болуына жол беріледі. Мектеп әкімшілігінің бірінші талабы бойынша мұндай адамдарғимараттан кетуге міндетті.
- 9.6. Мектептің әрбір қызметкері аумакта мақсатызың жүрген, осы Ережелерді бұзған барлық бөгде адамдар туралы директорға, орынбасарлардың кез келгеніне немесе кезекшіге шара колдану үшін хабарлауға міндетті.
- 9.7. Мектептің кез-келген қызметкері білім беру процесінің қатысушысы болып табылмайтын кез-келген бөтен адамнан мектеп ауласының аумағында өзінің қатысуын түсіндіруді сұрауга құқылы, олар бөтен адамға осы ережелерді түсіндіре алады.
- 9.8. Құқық бұзушылықтар немесе қылмыстар пайда болған кезде мектеп персоналы мүмкіндігінше олардың жолын кеседі, әкімшілік мүшелерінің кез келгенін хабардар етеді немесе факт туралы кезекшіге, полицияға хабарлайды. 9.9. Мектептің үй-жайларында және оның аумактарында бөгде адамдардың болуына жол берілмейді.
- 9.10. Оқушылардың туыстары (ата-аналарын, қамқоршылары мен әпкелері мен ағаларын қоспағанда) бөтен адамдар болып табылады және оқушылардың мәселелерін тек ата-аналарының (немесе қамқоршыларының) рұқсатымен және әкімшіліктің немесе сынып жетекшісінің келісімімен шеше алады.
10. Сабактан тыс іс-шараларды өткізу қағидалары. (штаттық режимге ауысу кезінде және тек СЭҚ рұқсатымен)
- 10.1. Білім беру стандартында көзделмеген сабактан тыс іс-шараларға: доптар, дискотекалар, кештер, ертегіліктер, Мерекелер, спорттық жарыстар, шығармашылық конкурстар, сондай-ақ мектеп директорының аталған бүйректарына жатқызылған озге де іс-шаралар жатады.

10.2. Аталған сабактан тыс іс-шаралар директордың бұйрығымен бекітілетін жалпы мектептік іс-шаралар жоспарына енгізіледі. 10.3. Сабактан тыс іс-шаралардың жалпы мектеп жоспарын директордың тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасары сынып жетекшілері мен косымша білім беру оқытушыларының қатысуымен дайындауды, мектептің педагогикалық кеңесінде талқыланады, содан кейін директорға бекітуге ұсынылады.

10.4. Іс-шаралар жоспарға енгізілген кезде, сондай-ақ оларды жүргізу, талдау және бағалау кезінде мынадай көрсеткіштер ескеріледі::

- тәрбие жұмысы жүйесіндегі орынмен;
- қойылған міндеттердің сыныптың нақты ерекшеліктеріне сәйкестігі;

- анықталған оқушылардың қатынасы:

- олардың іс-шараны дайындауға және өткізуге қатысу дәрежесі;
- олардың белсенділігі;
- дербестік;

анықталған іс-шараны ұйымдастыру сапасы:

- идеялық-саяси, адамгершілік және ұйымдастырушулық деңгейде;
- іс-шараны откізудің нысандары мен әдістері;
- педагогтың (педагогтардың) рөлі;

ересектер мен балалардың моральдық:

- ересектердің ролін бағалау;
- оқушылардың ролін бағалау;

10.5. Бұқаралық іс-шараларды өткізу кезінде штаттық режимге көшу кезінде мынадай кагидалар сақталады:

* оқушылар алдын ала келісілген уақытта келеді және кетеді;

* кабинеттердегі үстелдерді бір-біріне қоюға рұқсат етілмейді; қажет болған жағдайда үстелдер мен орындықтар дәлізге шығарылып, сол жерге ұқыпты қойылуы тиіс;

* балалардың өмірі мен деңсаулығы үшін сынып жетекшісі жауапты;

* іс-шараны откізуге отініш оған дейін 3 күннен кешіктірілмей беріледі;

* сыныптарда дискотекалар өткізу кезінде үй-жайды өткізгеннен кейін оны дайындауға жауапты кезекшілер тағайындалады • ;

* іс-шараны откізу кезінде өрт тудыруы мүмкін химиялық және басқа да заттарды қолдана отырып, жарық әсерлерін жасауға рұқсат етілмейді;

* бенгал оттарын, шартылдақтарды, петардаларды және т. б. пайдалануға тыйым салынады; ;

* болмедегі жарыкты толығымен өшіруге тыйым салынады;

* сынып жетекшісі іс-шара барысында қауіпсіздік техникасының, өртке карсы қауіпсіздік нормаларының сакталуын бакылайды; егер іс-шараны өткізу кезінде емдеу карастырылған болса, санитарлық нормалардың сакталуын кадағалайды.

- * спорттық іс - шараларды өткізу кезінде дәрі қобдишасы болуы және балалармен сабак қауіпсіздігі бойынша нұсқама өткізу қажет;
- * іс-шараның әрбір қатысушысы мектеп мүлкінің сақталуына жауапты болады;
- * сыныптық дискотекалар, мерекелер және т.б. сағат 19.00 – дең кешіктірілмей, жалпы мектептік-20-дан кешіктірілмей аяқталады.

10.6 мектептен тыс іс-шараларды өткізу кезінде келесі талаптар сақталады:

- * мұғалім балаларды мектептен жинаиды және оларды тізім бойынша тексереді, еріп жүретін ересектерді таратады, окушылармен нұсқаулық өткізеді;
- * жол қозғалысы өрежелері қатаң сақталады;
- * топ мектепке толық құрамда оралады, жол бойында еріп жүрушілерсіз біреуді жіберуге тыйым салынады;
- * қоғамдық колікті пайдалану кезінде барлық окушылар бір есікке кіреді, жүріс-тұрыс мәдениетін сақтайды;
- * іс-шара шығу кезінде өткізілген жағдайда, директордың атына өтініш беріледі, онда өткізілетін күні мен уақыты, қатысушылардың саны, еріп жүрушілердің тегі көрсетіледі.

Ескертпе: қоғамдық орындарда (мекемелер, кәсіпорындар, спорт ғимараттары, театрлар, кинотеатрлар, көрме залдары, сарайлар мен мәдениет үйлері, клубтар, қітапханалар, саябақтар, скверлер, көшпілік мекендейтін және демалатын орындар, көлік құралдары, кіреберістер, көшелер, темір жол және т. б.) Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген өрежелер мен міндеттер мүлтіксіз сақталады. "3. Окушыларға арналған өрежелер"

11. Кезекшілікті ұйымдастыру.

11.1. Мектептегі кезекшілік әр ауысым бойынша сабак басталардан 30 минут бұрын басталады.

11.2. Кезекші мұғалім балаларды қарсы алады, ауысымдық аяқ киімнің болуын тексереді (жылу және санитарлық режимді ескере отырып), кешігіп қалғандарды тіркейді.

11.3. Кезекші әкімші мектеп фойесінде тәртіпті қамтамасыз етеді, мектеп қызметкерлерінің қатысуын және келуін тексереді.

11.4. Штаттық режимге өту кезіндегі кезекші сыныптың міндеттері:

- * Сынып кезекшілігі дүйсенбіде басталып, жұмада аяқталады (директор бекіткен басқа кезекшілік кестесі мүмкін);
- * сыныптың кезекшілігі ауысым басталғанға дейін отыз минут бұрын басталады;
- * кезекші окушылар бекітілген участкеде тәртіп пен тазалықты қамтамасыз ете отырып, сабакқа дейін, үзілістерде және сабактан кейін кезекшіліктің соңына дейін өз бекеттерінде болады;
- * кезекші өз бекетінен сабакка конырау шалып кетеді;

- * барлық бұзушылықтар мен төтенше жағдайлар туралы кезекші оқушылар кезекші мұғалімге немесе кезекші әкімшіге хабарлайды;
- * кезекші сынып оку сабактары ішінде асханада кезекшілікті қамтамасыз етеді;
- * кезекші мұғалім ауысым басталар алдында және екінші ауысым аяқталғаннан кейін фойеде болады;
- * кезекшіліктің корытындысы жалпы мектептік сзықта тыңдалады;

11.5. Күзетшінің міндеттері:

- * Оку сабактары барысында рұқсатнамалық тәртіпті жүзеге асырайды;
- * мектепте бөгде адамдардың болуына жауапты;
- * сабактардан және сабактардан қоныраулар береді;
- * Шартқа сәйкес өзінің функционалдық міндеттерін орындайды.

11.6. Кезекші әкімшінің міндеттері:

- * Мектепке сабак басталардан бір сағат бұрын келеді;
- * екінші ауысым аяқталғаннан кейін мектептен кетеді; барлық орын-жайлар босаған соң;
- * жылдытуды, температуралық режимді, жарықты, фойенің, киім шешетін бөлмелердің, баспалдактардың санитарлық жағдайын тексереді;
- * кезекші мұғалім мен сыныптың болуын тексереді және олардың кезекшілігін үйымдастырады;
- * қоныраулардың уақытылы берілуін бақылайды;
- * мектепте рұқсатсыз бөгде адамдардың болуына жол бермейді;
- * сабак аяқталғанға дейін мектептен шығаруға тыйым салады;
- * жарықтандырудың уақытылы қосылуын (өшірілуін) кадағалайды;
- * қажет болған жағдайда ауыстыруды қамтамасыз ете отырып, педагогикалық ұжымның және қосалқы персоналдың жұмысқа шығуын бақылайды;
- * мұғалімді ашады және жабады;
- * дәлелді себеп болған жағдайда оқушыны сабактан босатады, оның жоқтығын жазбаша түрде ресімдейді;
- * кезекшілік аяқталған соң сынып журналдарының, кілттердің болуын және олардың уақытылы тапсырылуын тексереді.

Кезекші әкімші міндетті:

- * Оқушылармен, ата-аналармен, қызметкерлермен және конактармен карым-қатынаста сыйайы және мейірімді болу;
- * педагогтер мен оқушылардың сабакқа кешігуіне жол бермеу;
- * оқытушылардың оқушыларға қойылатын бірынғай талаптарды, оның ішінде сыртқы келбетіне; білім беру процесі кезінде санитарлық-гигиеналық талаптарды орындаудың кадағалайды; кезекші сынып мектебі бойынша кезекшілікті үйымдастыруды бақылайды және қажет болған жағдайда түзетеді.

12. Педагог қызметкерлерге арналған ережелер.

12.1. Педагог қызметкерлер сыйбайлас жемқорлыққа карсы іс-кимыл жасауға міндетті;

12.2. Мұғалім жұмысқа сабак басталғанға дейін 20 минут бұрын келеді;

12.3. Оку сабактары басталар алдында:

- * Кабинетті ашады, жарықты қосады, санитарлық және температуралық режимді тексереді;

- * өрт және электр қауіпсіздігі ережелері мен нормаларынан ауытқу анықталған жағдайда кезекші әкімшіге хабарлайды;
- * білім алушыларды қонырауға дейін кабинетке жібереді;
- * қонырау сабакты бастайды;
- * сабак барысында білім алушылармен кабинетте болады;
- * үзіліс кезінде оқушыларды дәлізге шығарады және есіктері ашық болған кезде үй-жайлды желдетеді;
- * осы кабинетте сабактары аяқталған мұғалім: терезелерді жабады, кабинеттің санитарлық жағдайын тексереді, жарықты сөндіреді, кабинетті жабады;
- * бастауыш мектеп мұғалімі өз сыныбындағы барлық сабактарды аяқтағаннан кейін балаларды фойеде үйымдастырылған түрде ата-аналарына алып барады;
- * сабакка дайын, әр сабакқа сабак жоспары бар; * сынып жетекшісі бола отырып, сыныптың тамактануын үйымдастыруға, сабакқа қатысу мен кезекшілікке, ата-аналармен байланысқа және директордың бұйрығымен оған жүктелген басқа да міндеттерге жауап береді;
- * қоғамдық функцияларды орындайды және мектеп өміріне қатысады;
- * ішкі тәртіп ережелерін, педагогикалық әдеп талаптарын, еңбек және атқарушылық тәртіпті сактайты.

12.4. Штаттық режимге ауысқан кезде бөгде адамдардың оку сабактарына қатысу ережесі:

- * Оку сабағын жүргізетін мұғалім мен оның оқушыларынан басқа барлығы бөтен адамдар;
- * мұғалімнің оку сабактарын өткізуін нысандары мен әдістерін өз бетінше таңдауға, пайдалануға тыйым салынбаған қосымша материалдарды пайдалануға құқығы бар;
- * оқушының ата-анасы баласы қатысатын кез келген оку сабағына қатысуға, сабактың барысымен және мазмұнымен, алынған бағалармен танысуға құқылы. Сабакқа ата-анасымен бірге директордың бұйрығымен осы пән бойынша әдістемелік бірлестіктің орынбасары немесе жетекшісі қатысады;
- * әкімшілік мүшелерінің оку сабактарына қатысуы, әдетте, жоспарлы сипатта болады, сондай-ак алдын ала ескертусіз де қатысады;
- * сабак басталғаннан кейін сабакқа қатысуға болмайды;
- * мұғалім сабак қорытындысы бойынша түсініктеме беруге, кенес сұрауға құқылы;
- * директор, орынбасарлар, әдістемелік бірлестіктің басшылары бакылау, кәсіби міндеттерді орындауға көмек көрсету, білім деңгейінің мектепте қабылданған оку бағдарламаларына сәйкестігін тексеру мақсатында сабактарға және басқа да оку сабактарына қатысуға құқылы;
- * әдістемелік жұмыс жоспары аясында әр мұғалім өзінің жұмыс тәжірибесімен ашық сабактар мен шығармашылық есептер жүйесі арқылы бөліседі;

12.5. Педагогтер мен қызмет көрсетуші персоналдың сырткы келбеті:

- * Педагогтер мен қосалкы персоналдың сырткы келбеті – оку процесі мен қосалкы жұмыстың тиімділігі, мектептегі тәртіпті қамтамасыз ету шарттарының бірі. Мұғалімдердің карым-қатынас стилі, оқушылардың мәдениетін тәрбиелеу сырткы келбетке байланысты;
- * Сырткы түрі-шаш үлгісі, киім, аяқ киім, бет пен қол терісінің жағдайы - оку-тәрбие процесінің мақсатына сай болуы керек. Бұл оқыту пәніне, кейде белгілі бір сабактың тақырыбына байланысты;
- * Педагогтер мен қосалкы персоналдың сырткы келбетіне қойылатын негізгі талаптар:
  - тазалық;
  - этикалық және эстетикалық нормаларға сәйкестігі (салтанатты іс - шаралардағы киім түрі-АҚ үсті, кара түбі);
- * Тыйым салынады:
  - джинсы сабактарына келініз;
  - егер бұл деңе шынықтыру сабағы болмаса, спорттық формадағы сабактарға келу;
  - арандатушылық сипаттағы киім кио.

12.6. Мектеп қызметкерлеріне тыйым салынады:

- * Темекі шегуге, есірткі қолдануға, мектепте және оның аумағында жала жабуға;
- * оқушыларды корлау, олардың ар-намысы мен қадір-қасиетін корлау;
- * оқушыларға Бала құқыктары Декларациясына және КР заңнамасына қайши келетін жазалау шараларын қолдану;
- * балалардың катысуымен Ата-аналармен, әріптестермен, басқа да ересектермен жанжалды жағдайларды талдау;
- * болсалаумен айналысу, пара алу;
- * мектеп аумағында коммерциялық қызметпен айналысу, үй-жайларды жеке мақсатта пайдалану;
- * мектептің ішкі істері, оның оқушылардың оқуына байланысты емес ұйымдастырушылық және күрілымдық өзгерістері туралы ақпаратты жария ету;
- * оқушылармен және ата-аналармен әріптестерінің іс-әрекеттерін, іс-әрекеттерін және жеке өмірін талқылау;
- * мектеп әкімшілігі қабылдаған шешімдердің заңдылығын мектеп қабырғасынан тыс талқылау.

13. Қабылдау және жұмыстан шығару:

- 13.1. жұмысқа қабылдауды Конкурстық комиссия жүзеге асырады;
- 13.2. жұмысқа қабылдау еңбек шартты негізінде жүзеге асырылады және бір оку жылы мерзіміне мектеп бойынша бұйрықпен ресімделеді;
- 13.3. шарт жасасу кезінде қызметкер Жарғыны және ішкі тәртіп ережелерін сактауға өз келісімін береді;
- 13.4. функционалдық міндеттері, мектептің қоғамдық өміріне қатысу, аткарылатын жұмыстардың қолемі мен мазмұны, жұмысқа қабылдау мерзімі, акы төлеу, демалыс, әлеуметтік қорғау шарттары еңбек шартында, ұжымдық шартта, ішкі тәртіп қағидаларында және жарғыда КР заңнамасы негізінде келісіледі;

13.5.кызметкерлердің КР "Білім туралы" Заңымен белгіленген құқықтары мен міндеттері сақталады.

13.6. жас мамандар жұмысқа үш ай сынан мерзімімен және кейіннен ҰБТ өтуімен кабылданады.

13.6. Жұмыстан шеттету:

- * Жұмыстан шеттетуді мектеп директоры немесе директордың орынбасары жүргізеді;
- * педагог немесе мектеп қызметкері, ол қылмыс жасаған немесе жұмыста мас күйінде болған, оқушыларға немесе әріптестеріне физикалық құш қолданған жағдайда, оқушылар жаракат алған жағдайда, сабак өткізуді орынсыз ететін ауыр жағдайға байланысты, медициналық тексеруден уактылы өтпеген жағдайда, оку сабактарын қоса алғанда, жұмыстан шеттегілуі мүмкін;
- * оқушылардың өмірі мен денсаулығына қауіп төндіретін оку сабактарын өткізу кезінде;
- * барлық жұмыстан шеттету кәсіподақ комитетімен келісім бойынша мектеп бойынша бұйрықпен және тиісті актілермен ресімделеді. 13.7. Қызметкерді жұмыстан шығару: Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес еңбек шартында айтылған тармактар негізінде жүргізіледі.

Степняк қаласының № 1 жалпы орта білім беретін мектебі "КММ

Біржан қал аудандық білім бөлімінің

Ақмола облысының білім басқармасы"